

ECN 122

Fordelingsmeldinga

Beslektet tema: ECN 122 samling 3

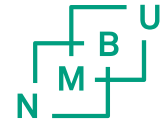
Bakteppe for påfølgende deler av denne samlinga

Meldinga m/kritisk blikk (Regjeringa sitt perspektiv)

Innhold

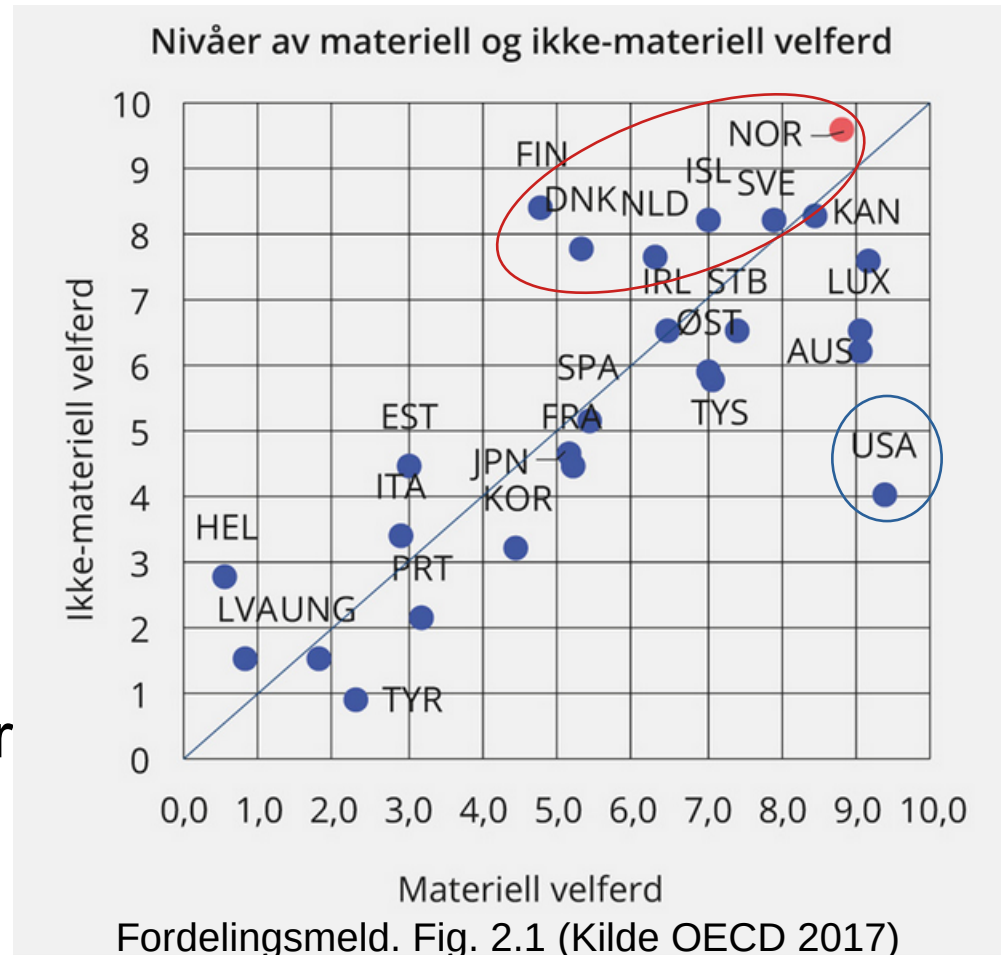
- hovedpunkt i Fordelingsmeldinga
- litt utfyllende empiri
 - Norge
 - internasjonalt
- "utelatte" forhold + oppsummering

Fordelingsmeldinga

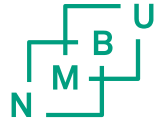

- Relativt fersk (meld. 13, 2018-19)

- Små forskjeller → bedre samarbeidsforhold og tillitt → lettere å nå fram til “gode fellesskapsløsninger”
- Norge: rikt + relativt jamn fordeling inntekt, formue, sos. mobilitet + ordninger
- OECD Inntekt Gini.
 - ◆ Norge: 0,26 (2019)
 - ◆ USA: 0,39 (2018)

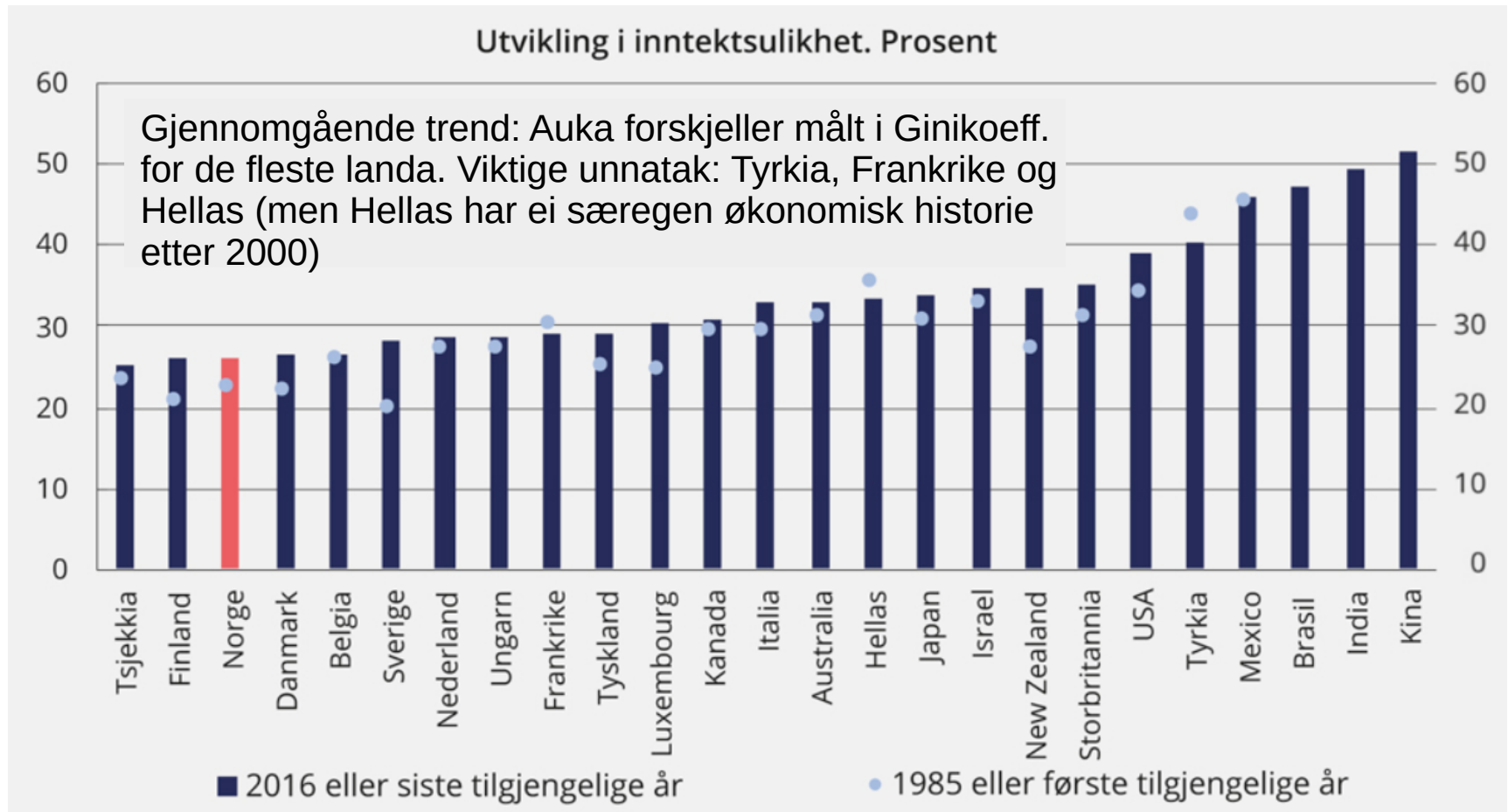
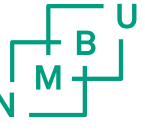

Fordelingsmeldinga – hovedpkt.

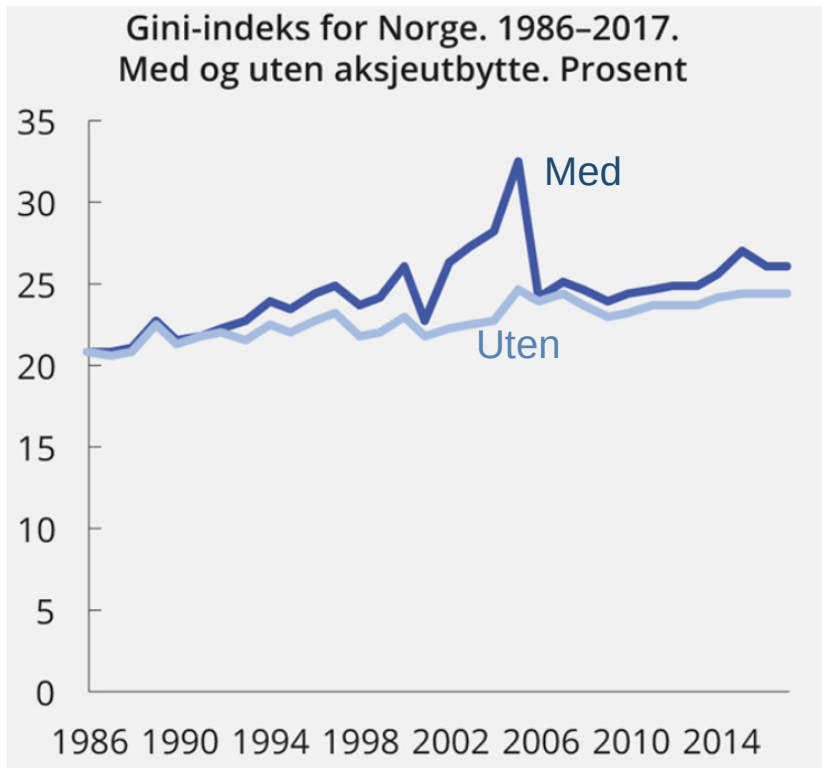
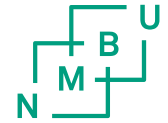
- Norge er godt stilt
 - Høg velferd & små forskjeller relativt til andre land: materielt og ikke materielt
 - Høg sosial mobilitet
- Inntekt og formue
 - Forskjellene auker noe etter 2000
 - Nyansering: inntekt og formue
- Uttrykte bekymringer
 - Uføretrygd/sjukdom: $BNP/B = BNP/EMP \times EMP/B$
 - Opprettholde BNP/B

Fordelingsmeld.: Norge og internasjonalt

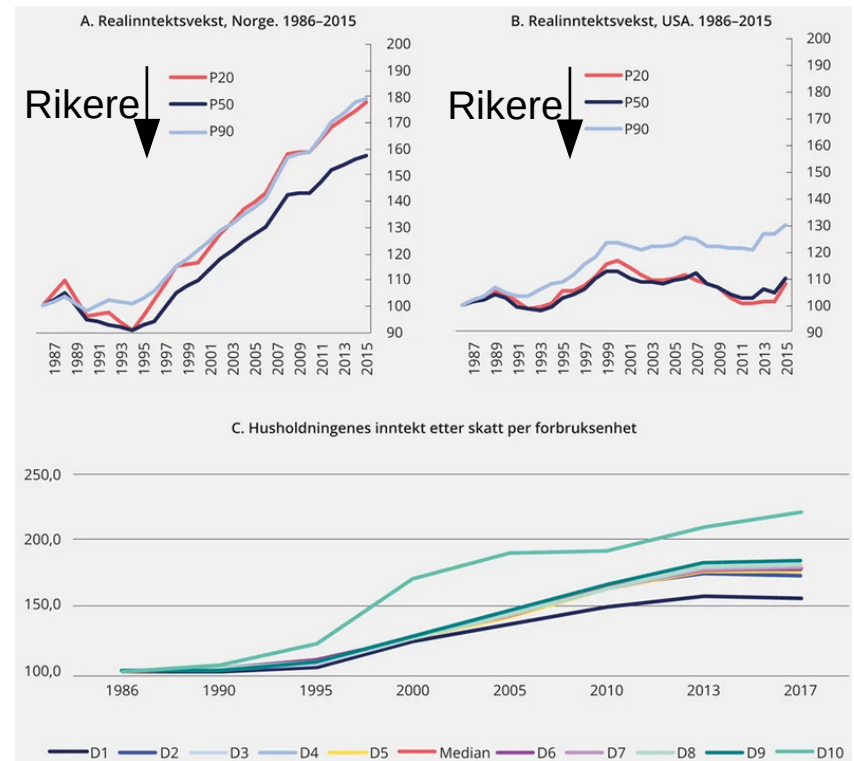

Fordelingsmeld. Fig. 2.5 Ginikoeffesient OECD området + BIK (OECD skala 0-100).

Fordelingsmeldinga: inntekt (1)

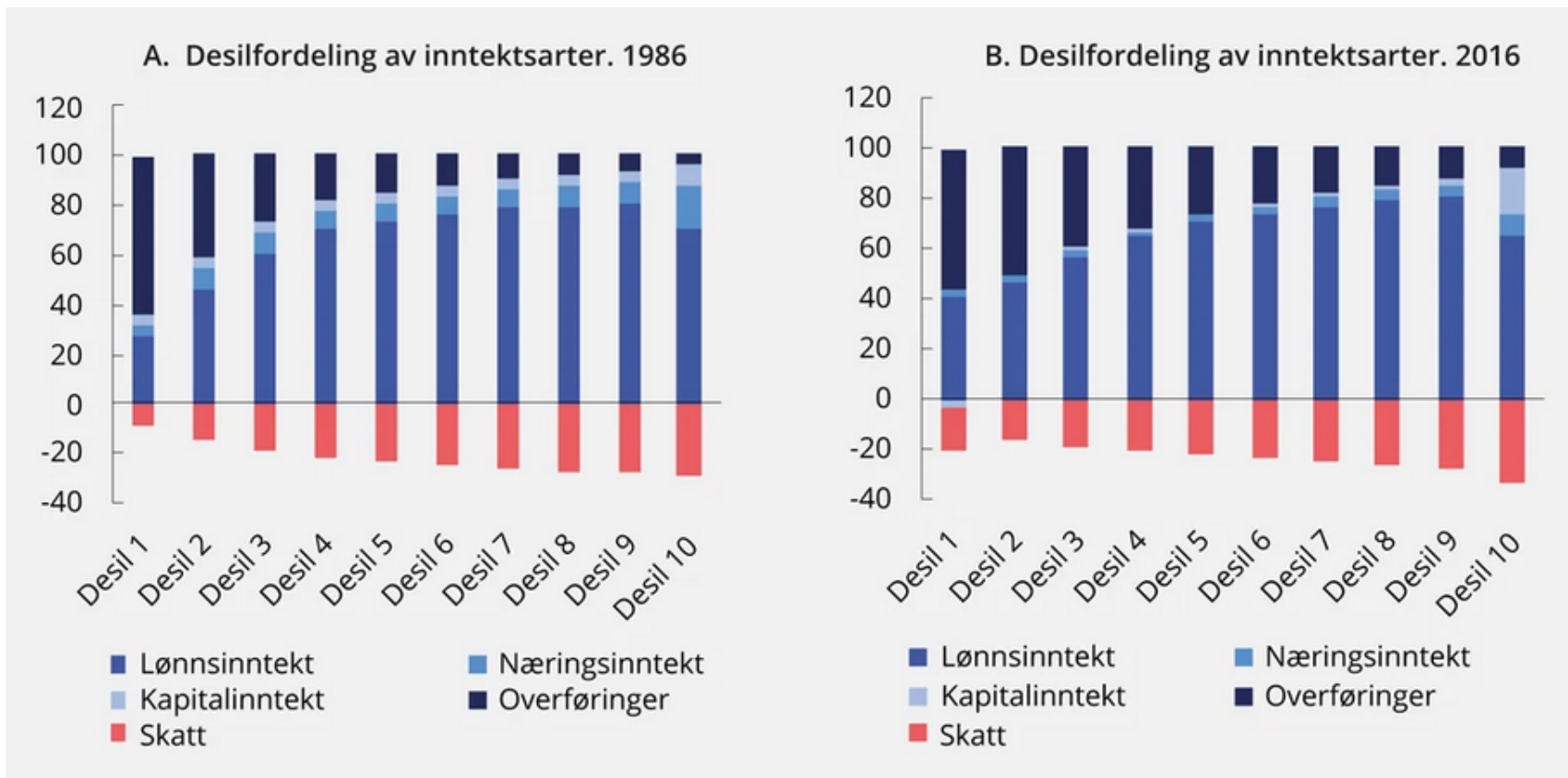
Fordelingsmeld. Fig 2.6: Gini-indeks etter skatt 1986-2015.

Fordelingsmeld. Fig 2.7: Reallønn etter skatt 1986-2015 (D1 fattigst, D10 rikest)

Måten det reknes på og fordeling påvirker statistikken som presenteres
Huskeregul: vær kritisk (= "read the small print")

Fordelingsmeldinga: inntekt (2)

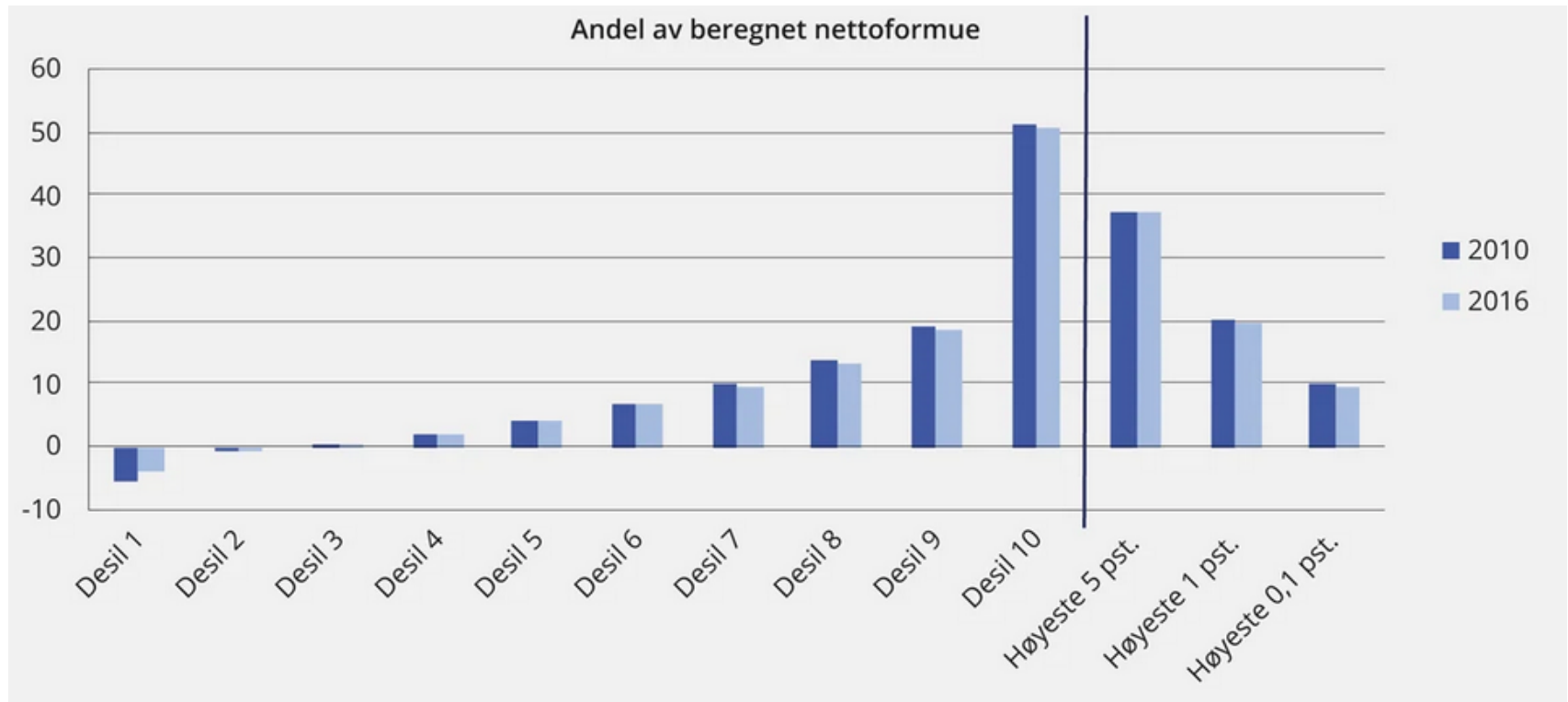
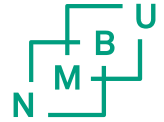

Fordelingsmeld. Fig 2.11: Desilfordeling inntektstarter 1986 og 2016

Vekst i overføringene (mørkeblå) til desil ≥ 2

← Meir av off. overføringer er universelle = ikke behovsprøvde

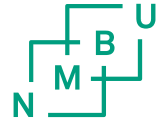
Fordelingsmeldinga: formue

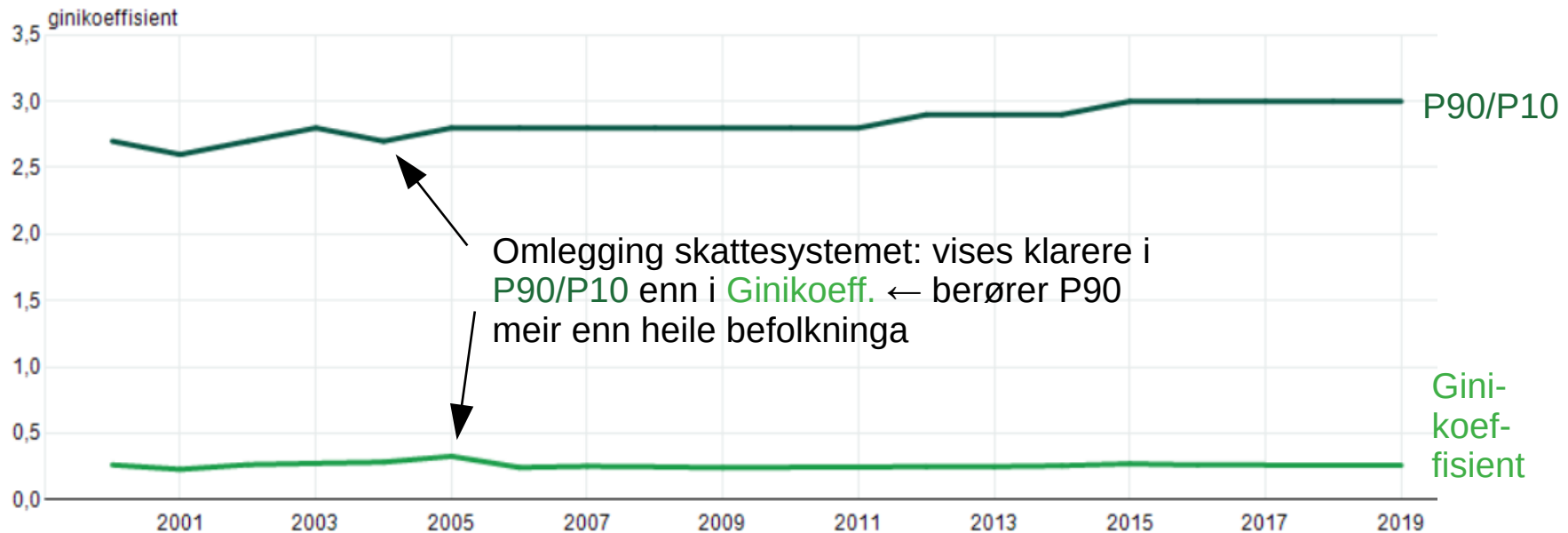
Fordelingsmeld. Fig. 2.8: Fordeling av nettoformue på desiler 2010 og 2016

Merknad: Redusert gjeld for de 2 fattigste desilene i perioden 2010-16
- et uttrykk for at de har det bedre ELLER at de har gitt opp (skaffer seg ikke gjeld for å eie egen bolig?)

Empiri - Norge: Inntektsfordeling

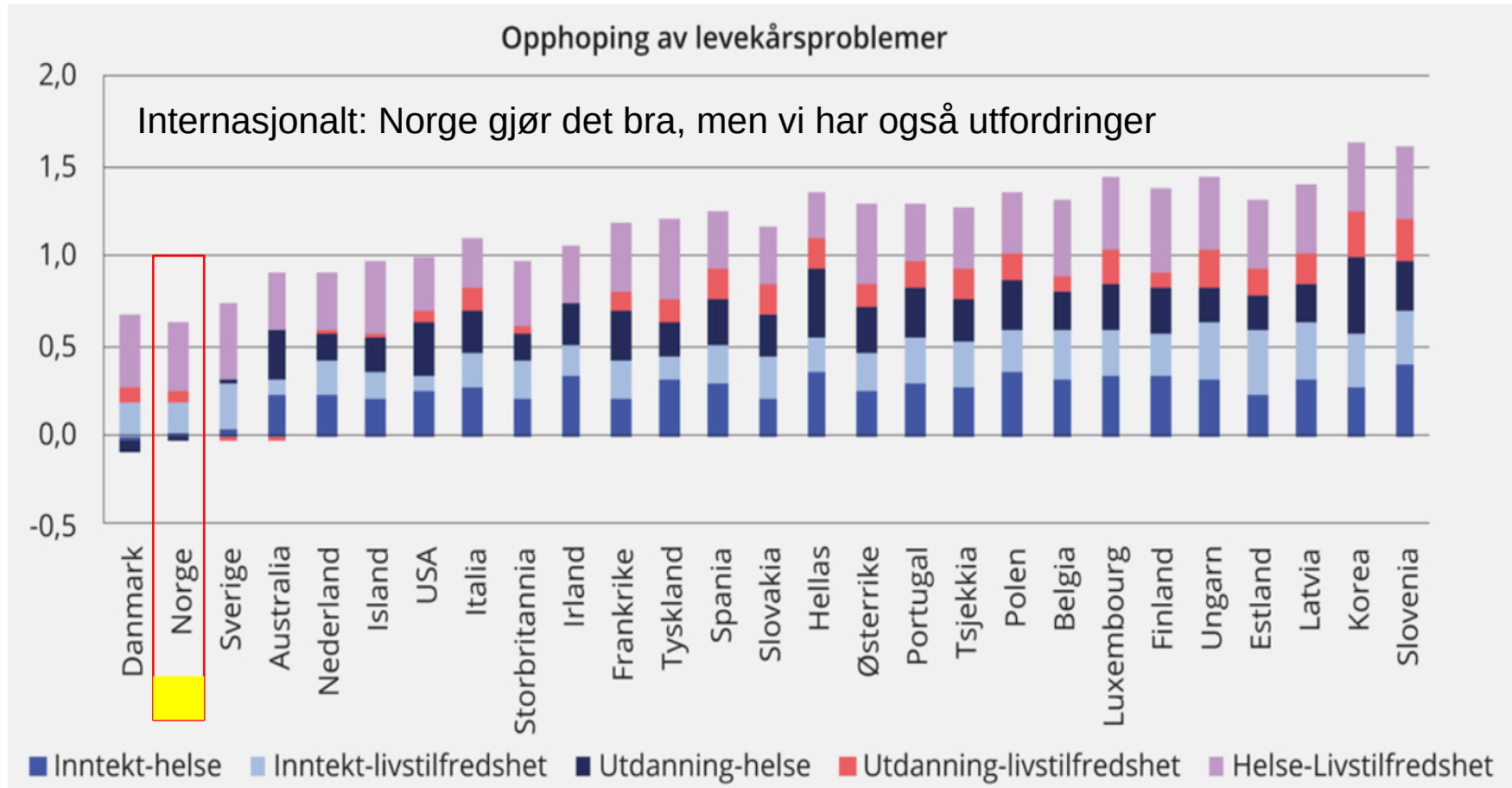
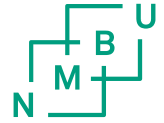
07756: Inntektsfordelingen belyst ved ulike ulikhetsmål. Inntekt etter skatt, etter statistikkvariabel og år. Hele befolkningen. Kilde: SSB statistikkbanken 2020

P90/P10: Inntektsforhold rikeste 90% over fattigste 10% (90% rikeste: resten av befolkninga fattigere)

Ginikoeff: 0=total likhet, 1=total ulikhet (små endringer i perioden). Ginikoeff. påvirkes mindre av ending i halene

Fordelingsmeld.: Levekårsproblem

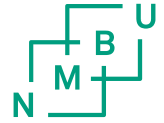
Fordelingsmeld. Fig. 2.3: Akkumulerte helseproblemer (OECD statistikk 2013).

Empiri: Levekår, livsstil og helse

- Helse og livsstil (her: tre "risiko-livsstiler")
 - korrelert med utdanning (og inntekt/-formue)

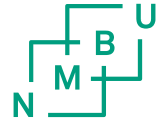
		Levevaner					
		2002	2005	2008	2012	2015	2019
Røyker daglig	Noen aktuelle i Norge: - levekårsundersøkelsa oppdelt på bydeler - folkehelsestudiene (Nord-Trøndelag)						
Grunnskolenivå		35	33	30	25	19	16
Videregående skolenivå		29	26	23	18	14	10
Universitets- og høghskolenivå		16	14	10	9	6	5
Mosjonerer aldri							
Grunnskolenivå		31	22	19	18	22	20
Videregående skolenivå	25	16	14	10	16	14	
Universitets- og høghskolenivå	18	9	6	6	9	7	
Drikker sukkerholdige drikker daglig. En eller flere ganger							
Grunnskolenivå	.	26	22	18	21	10	
Videregående skolenivå	.	19	18	13	15	7	
Universitets- og høghskolenivå	.	12	11	7	10	3	

Fordelingsmeldinga – "utelatt"

- Bolig og boligformue
 - Sentrale strøk vs. distrikta
 - Fordelingseffekter av boligskatt
 - Produktivitetseffekter (bolig → produktiv kapital)
- Virkninga av jamnere fordeling
 - Velferd ?
 - Omstilling ?
- Utfordringer
 - Internasjonalisering og sosiale rettigheter (spes. arbeidsmiljø og -vilkår)
 - Skaper krav til produktivitet "utenforskap"

Fordelingsmeldinga – oppsummert

- Regjeringa sitt utgangspunkt:
Verdier må skapes før de fordeles
- Tiltakssida:
 - Arbeidslinja inkl. redusere "utenforskap"
 - Utdanning (humankapital)
 - Inkludering + støtte utsatte grupper
- Oppsummert:
 - Regjeringa virker rimelig fornøgd → uaktuelt med større endringer i skatter/avgifter og velferdsordn.
 - ... et dårlig utgangspunkt for framgang
 - ... hva kan vi gjøre det bedre ?